

Каралды
усулдук бирикменин
башчысы Т.А.
Турдакун к.А.
“ 30 ” август 2022-ж

Макулдашылды
мектептин окуу бөлүмүнүн
башчысы К.К.
Кочербаева
“ 30 ” август 2022-ж

Бекитилди
мектептин директору

А.М. Сапарова
“ 30 ” август 2022-ж

Аманкул Куттубаев атындагы жалпы орто билим берүү мектебинин тарых сабагынан түзүлгөн календардык- тематикалык планы

Мугалим: Турдакун к .А.

КИРИШҮҮ

2020–2021-окуу жылында 5-6-класстар жаңы муундагы Предметтик стандарттын (2015) жана окуу программанын негизинде окушат. 5-класс биринчи жарым жылдыкта «Тарыхка киришүү» жумасына 2 саат (32 саат), экинчи жарым жылдыкта «Дүйнөлүк тарых» 2 саат (36 саат) окутулат. 6-класстын биринчи жарым жылдыгында «Дүйнөлүк тарых» жумасына 2 саат (32 саат), экинчи жарым жылдыгында «Кыргызстан тарыхы» 2 саат (36 саат) окутулат.

5-6-класстар үчүн Кыргызстан тарыхы жана Дүйнөлүк тарыхы болуп бөлүнүп, эки курс кезектешип окутулат.

7-8-9-10-11-класстарда окутуу мурдагы Билим берүүнүн стандарты (2005-ж.), окуу программа жана окуу китептери менен жүргүзүлөт. 6-11-класстар дагы быйылкы окуу жылынан баштап кезектешип окутулат: Дүйнөлүк тарых 1-жарым жылдыкта 32 саат, Кыргызстан тарых 2-жарым жылдыкта 36 саат.

7-11-класстарда Тарых предмети Кыргызстан тарыхы жана Дүйнөлүк тарыхы болуп бөлүнүп, эки курс класстык журналдарга, сабактын жадыбалына, бүтүрүү аттестаттарына Тарых деп жазылат. Толук эмес орто билимди бүтүрүү жана Толук орто билимди бүтүрүү боюнча Мамлекеттик экзамен Кыргызстан тарыхынан гана тапшырылат. Окуучуларга берилүүчү Тарых предмети боюнча олимпиадалык тапшырмалар, Улуттук тестирилөөнүн жана Жалпы республикалык тестирилөөнүн тапшырмалары, ж.б. баалоо боюнча иш чаралардын мазмуну Кыргызстандын тарыхын жана Дүйнөлүк тарыхты камтыйт.

КАЛЕНДАРДЫК ПЛАНДЫН ТҮЗҮЛҮШҮ

Календардык план төмөнкүдөй түзүлгөн:

Туурасынан: беш торчого бөлүндү. 1 – номер; 2 – сабактын темасы; 3 – сааты; 4 – күтүлүүчү натыйжа, 5 – сабак өтүлүүчү дата, 6 – үйгө берилүүчү тапшырма.

1 – катардык номерлөө, кээ бир класстарда окуу китептеги параграфтар менен байланышы жок;

2 – өтүлүүчү **темалар**.

3 – өтүлүүчү **сааттар**. Бул торчо дээрлик бош калтырылды, өзүнөр белгилейсинер. Кээ бир 2 саат окутулат деген темалар гана көрсөтүлдү. 7-11-класстарда кайталоого ар бир чейректе **1 саат** чыгаруу үчүн, кээ бир темалар бириктирилди.

КИРИШҮҮ

2020–2021-окуу жылында 5-6-класстар жаңы муундагы Предметтик стандарттын (2015) жана окуу программанын негизинде окушат. 5-класс биринчи жарым жылдыкта «Тарыхка киришүү» жумасына 2 саат (32 саат), экинчи жарым жылдыкта «Дүйнөлүк тарых» 2 саат (36 саат) окутулат. 6-класстын биринчи жарым жылдыгында «Дүйнөлүк тарых» жумасына 2 саат (32 саат), экинчи жарым жылдыгында «Кыргызстан тарыхы» 2 саат (36 саат) окутулат.

5-6-класстар үчүн Кыргызстан тарыхы жана Дүйнөлүк тарыхы болуп бөлүнүп, эки курс кезектешип окутулат.

7-8-9-10-11-класстарда окутуу мурдагы Билим берүүнүн стандарты (2005-ж.), окуу программа жана окуу китептери менен жүргүзүлөт. 6-11-класстар дагы быйылкы окуу жылынан баштап кезектешип окутулат: Дүйнөлүк тарых 1-жарым жылдыкта 32 саат, Кыргызстан тарых 2-жарым жылдыкта 36 саат.

7-11-класстарда Тарых предмети Кыргызстан тарыхы жана Дүйнөлүк тарыхы болуп бөлүнүп, эки курс класстык журналдарга, сабактын жадыбалына, бүтүрүү аттестаттарына Тарых деп жазылат. Толук эмес орто билимди бүтүрүү жана Толук орто билимди бүтүрүү боюнча Мамлекеттик экзамен Кыргызстан тарыхынан гана тапшырылат. Окуучуларга берилүүчү Тарых предмети боюнча олимпиадалык тапшырмалар, Улуттук тестирилөөнүн жана Жалпы республикалык тестирилөөнүн тапшырмалары, ж.б. баалоо боюнча иш чаралардын мазмуну Кыргызстандын тарыхын жана Дүйнөлүк тарыхты камтыйт.

КАЛЕНДАРДЫК ПЛАНДЫН ТҮЗҮЛҮШҮ

Календардык план төмөнкүдөй түзүлгөн:

Туурасынан: беш торчого бөлүндү. 1 – номер; 2 – сабактын темасы; 3 – сааты; 4 – күтүлүүчү натыйжа, 5 – сабак өтүлүүчү дата, 6 – үйгө берилүүчү тапшырма.

1 – катардык номерлөө, кээ бир класстарда окуу китептеги параграфтар менен байланышы жок;

2 – өтүлүүчү **темалар**.

3 – өтүлүүчү **сааттар**. Бул торчо дээрлик бош калтырылды, өзүнөр белгилейсинер. Кээ бир 2 саат окутулат деген темалар гана көрсөтүлдү. 7-11-класстарда кайталоого ар бир чейректе **1 саат** чыгаруу үчүн, кээ бир темалар бириктирилди.

КОЗУБАЕВА БУРУЛ УВАЙДУЛЛАЕВНА_0777500406

4 – *күтүлүүчү натыйжалар*, бул – окуучу темаларды окуп-үйрөнгөндөн кийин ээ болуучу компетенттүүлүктөр берилген. Күтүлүүчү натыйжаларды баалоодо колдонсоңор болот.

5 – сабакты *өтүү мөөнөтү* жазылат.

6 – *үйгө берилүүчү тапшырма*.

Тигинен:

5-6-класстар ар бир жарым жылдык, 7-11-класстар үчүн ар бир окуу жылы *Киришүүдөн* башталат. *Киришүүгө* сөзсүз бир саат бөлүнгөн. *Киришүү* негизинен, окуучулардын буга чейинки билгендерин аңгемелешүү түрүндө өтүп, быйылкы окуу жылында эмнелерди окуп-үйрөнүшөт, жалпы көрүнүш, түшүнүк берүү керек.

Андан соң темалар жазылып, ар бир чейректин аягы *кайталоо* менен жыйынтыкталат. 5-6-класстарда чейректер *практикалык ишмердүүлүк* менен жыйынтыкталат. Практикалык ишмердүүлүктү өткөрүү мугалимдин чыгармачылыгына жараша тандалат. Мында бөлүмдөрдү жыйынтыктоочу катары тесттик тапшырмаларды (м. жумушчу дептердеги тапшырмалар) колдонуу, окуучуларды топторго бөлүп иштетүү сунушталат.

Ар бир окуу жылы *Жылдык кайталоо* менен жыйынтыкталат.

Андан кийинки торчодо мугалим үчүн *резерв* саат көрсөтүлгөн.

Календардык планды колдонгондон кийинки сын-пикир, сунуштар боюнча төмөнкү дарекке кайрылгыла:

Бишкек шаары, Эркиндик бульвары, 25

КББАнын Социалдык-гуманитардык билим берүү тармагынын маселелери лабораториясы. №7

burulkozubaeva@gmail.com

тел: + (0312) 62 23 59.

0777 500 406

0705 500 406

0555 500 406

Жаңы окуу жылында ишинерде ийгилик болсун!

6 – класс. Дүйнөлүк тарых

I – жарым жылдык: жумасына: 2 саат, жалпы: 32 саат

№	Тема	Саат	Күтүлүүчү натыйжалар	Мөөнөтү	Тапшырма
I – чейрек					
1	Киришүү	1	- Борбордук Азиядагы көчмөн жана отурукташкан цивилизациялар, алардын Кыргызстан тарыхы менен дал келүүчүлүгү, түрк цивилизациясынын башка цивилизациялар менен маданий алакалары тууралуу жалпы маалыматтарга ээ болушат	05.08.	
2	Борбордук Азиядагы көчмөн жана отурукташкан цивилизациялар	1	- Борбордук Азиядагы көчмөн жана отурукташкан цивилизациялардын түзүлүшүнө таасир тийгизген ички жана сырткы шарттарды аныктай алат - Эки маданиятты салыштырып, анализ жүргүзөт	06.08	
3	Байыркы Хорезм.	1	- Байыркы Хорезм жана шаар-калдыктары тууралуу маалыматка ээ болот - Тарыхый карта менен иштей алат - Тапшырмаларды аткарып, билимин бышыктайт	11.08	
4	Байыркы Бактрия.	1	- Байыркы Бактрия жана Грек-Бактрия мамлекеттери тууралуу маалыматтарды жана тарыхый картаны салыштырып, анализдейт - Тарыхый түшүнүктөргө аныктама берет	13.08	
5	Байыркы Согд (Согдиана).	1	- Археологиялык жана жазма булактардагы маалыматтарды анализдеп, сүйлөп берет - Кол өнөрчүлүк жана соода тармагындагы ийгиликтердин себептерин санап берет	18.08	
6	Борбордук Азиядагы хундардын көчмөн империясы.	2	- Борбордук Азиядагы көчмөн элдер жөнүндөгү кытай булактарындагы маалыматтарды анализдейт - Хундардын чарбасы, коомдук түзүлүшү жөнүндө айтып берет	20.08	

7	Хун мамлекетинин түзүлүшү	1	- Хун империясынын түзүлүүсүнө таасир эткен ички жана сырткы шарттарды аныктайт - Модэ шанүйдүн тарыхтагы ордун, ийгиликтеринин себептерин белгилейт	26.09	
8	Элдердин Улуу көчү.	2	- Элдердин Улуу көчү түшүнүгүнө аныктама берет, хундар менен гундардын аталышындагы айырмачылыктардын себебин айтып бере алат - Атилланын ишмердүүлүгүн анализдейт	27.09 3.10	
9	Кушан империясы.	1	- Этнонимдеринин чечмеленишин билет, аларды тарыхый картадан көрсөтө алат - Падышалардын ишмердүүлүгүн анализдеп, салыштырып, баа берет	4.10	
10	Маданияты жана диний ишенимдери.	2	- Диний ишенимдердин коомдук турмушка жана маданиятка тийгизген оң, терс жактарын белгилейт - Тексттер жана сүрөттөр менен иштеп, билимдерин бышыктайт	10.11.10	
11	Кангүй мамлекети.	1	- Мамлекеттин пайда болуу себептерин көрсөтөт - Маанилүү окуяларды мезгил сызыгына жайгаштырып, хронологиялык иреттүүлүккө келтирип, кроссворд менен иштейт	17.10	
12	Эфталиттер падышалыгы	1	- Ак гундар, хиониттер этнонимдерин чечмелеп, эфталит түшүнүгүнө аныктама берет - Тарыхый карта жана сүрөттөр менен иштеп, билимдерин бышыктайт	18.10	
13	Практикалык ишмердүүлүк	1	- Жумушчу дептер менен иштеп, предметтик компетенттүүлүктөрү калыптанат; топтордо иштеп, негизги компетенттүүлүктөрү калыптанат	24.10	
14	Кайталоо	1	- Өтүлгөн темаларды кайталап, тапшырмаларды аткаруу менен алган билимин бышыктайт	25.10	